

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De mixtione aquæ pro consecratione Calicis. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

part. 1. num. 4. Ob eandem causam peccatum graue erit consecrare in pane, qui iam incepti transmutari, & corrupti, sicut in vino, quando incepti accedere, docuit D. Thom. qua. 74. art. 7. ad 3. Henrici. lib. 8. de Eucharist. cap. 9. Bonac. disp. 4. quest. 2. pun. 1. num. 5.

4. Verum quod panis triticus debeat esse azimus, aut fermentatus non est de necessitate sacramenti, ut definitur expressè Concil. Florent. in decreto de Armenis, §. seruo in Eucharistia. Vterque enim panis est vialis, conuenientior tamen est azimus, quam fermentatus, ut docuit D. Thom. quest. 74. art. 4. tum ob significandam puritatem Corporis Christi, quod sine opera viri conceptum est, tum ob denotandam puritatem, qua hoc Sacramentum recipi debet. Tum præcipue, quia probabilior, & ferè certa sententia fert Christum Dominum in azimo consecrasse, siquidem post vltimam agni paschalis, in quo non licebat pane uti fermentato, hoc Sacramentum instituit. At de necessitate præcepti Sacerdos Ecclesie Latinæ in Ecclesia Latina tenetur in azimo consecrare, Græcus vero in Ecclesia Græca in fermentato, ut expressè tradidit Concilium Florentin. dicto decreto. §. 2. Definitum (inquit) in azimo, siue fermentato pane tritico Corpus Christi veraciter confici, Sacerdotesque in alteruto ipsum Domini corpus conficere debere vnumquemque iuxta Ecclesie suæ siue Occidentalis, siue Orientalis consuetudinem, & notauit D. Thom. quest. 74. art. 4. Quod adeo verum est, ut Sacerdos Latinus transiens per Ecclesiam Græcam, & Græcus per Ecclesiam Latinam retinere suæ Ecclesie consuetudinem possit, consuleus tamen faceret, si illius Ecclesie, qua transit, ritus obseruet, sicuti multis allegatis probat Bonac. dicta disp. 4. quest. 2. pun. 1. num. 9. & latius Agid. de Coninch. q. 74. art. 4. dub. 2.

5. Adde Sacerdoti Latino in Ecclesia Latina licitum non esse uti fermentato, neque Sacerdoti Græco in Ecclesia Græca, etiam si populus diu deberet sacrificio priuari, & proximus absque viatico decedere, quia vtilitas communis priuatis commodis præferri debet. At ad vtilitatem communem Ecclesie pertinet ritus prescriptus in sacramentis conficiendis obseruari. Ergo hæc vtilitas cuiuslibet alteri vtilitati præferenda est. Adde præceptum communicandi in articulo mortis, & audiendi sacrum diebus festiuis neminem obligare, nisi quando sacrificium fieri potest seruatis legibus, & ritu ab Ecclesia prescripto. Sic Sotus in 4. disp. 9. art. 4. Suar. disp. 44. sect. 3. in fine & sect. 4. concl. 2. & disp. 76. sect. 5. dub. 2. Henrici. lib. 8. cap. 11. n. 7. Bonac. disp. 4. q. 2. p. 1. num. 11. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. capit. 2. vers. altera pars.

6. Materia sacramenti sanguinis est vinum de vite, & nullum aliud, colligitur ex Mathæi 26. Luca 22. iuncta Ecclesie traditione, definitumque est in Concilio Florent. decreto fidei. §. tercio & supponitur in Trident. sess. 13. cap. 1. & 2. Vnde liquores expressi ex pomis, & malis granatis nullatenus consecrationi deferuire possunt, quia non sunt vinum absolute, & tradunt omnes.

7. Hoc vinum debet necessario esse ex vuis expressum. Nam dum liquor intra vnam est per se potari non potest, sed potius comedi, neque signo hic demonstrari potest, cum non sit sub vuis, ut totum quoddam, sed vt pars in toto, neque est aptus, cui aqua miscetur. Sic D. Thom. quest. 74. art. 5. & ibi. Agid. numer. 123. Valq. disp. 175. num. 11. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 4. Suar. disp. 45. sect. 1. Bonac. disput. 2. de Sacram. quest. 2. pun. 2. num. 9. & alij plures apud ipsos. Liquor vero expressus ex vuis maturis, sed non defæcatus, quique Multum communiter appellatur, materia est consecrationis, quia absolute est vinum, sed non est decens, ideoque absque vrgenti causa graue peccatum esset ea uti materia ad consecrationem. Colligitur cap. omne crimen de consecrat. dist. 2. & tradit Valq. dicta disp. 175. cap. 1. num. 7. Suar. disput. 45. sect. 1. vers. tertio. Agid. quest. 74. art. 5. num. 124. Paul. Laym. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 5. Bonac. disp. 4. quest. 2. part. 2. num. 3. Notanter dixi ex vuis maturis, nam liquor expressus ex immaturis, quique Agresta nuncupatur, cum naturam vini consecutus non fuerit, à materia consecrationis excluditur Sic D. Thom. receptus ab omnibus. quest. 74. art. 5. ad 3.

8. Vinum congelatum aliqui censent ineptam consecrationi esse materiam. Sic Ledes. 1. p. quart. q. 15. art. 5. dub. 1. Alanus lib. de Eucharist. cap. 11. At nulla verbo Eucharistia num. 19. Angles in 4. p. 1. de essential. Eucharist. art. 3. difficult. 3. Mouentur, quia vinum congelatum potabile non est, ergo esse non potest materia consecrationi. Hac enim ratione inclusum in vuis diximus ineptum consecrationi esse, & aquam congelatam ineptam materiam baptismi, quia inepta est ablutioni. Cum ergo vinum congelatum ineptum sit potationi, & consecrationi ineptum esse debet. Nihilominus probabilius est vinum congelatum materiam consecrationis esse (nisi aliquando ob congelationem substantia vini corrumperetur, quod in communi congelatione censendum non est.) Sic Syluest. verbo Eucharistia 2. quest. 10. num. 15. Sotus in 4. disp. 9. art. 5. Suar. disp. 41. sect. 1. circa finem. Agid. de

Coninch. quest. 74. art. 5. num. 126. Bonac. disp. 4. quest. 2. part. 2. num. 10. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 5. in quarta aduertentia. Ratio est, quia vinum congelatum per se est potabile, etiam per accidens potari non possit. Quod secus accidit in vino incluso in vuis, quod per se est comestibile, non potabile. Consecrationem autem non impedit quod vinum ex aliquo accidenti actu potari non possit, si per se potabile sit, quia Eucharistia non in potatione, sed in re, que potanda est consistit. At quia congelatio impedit ablutionem, in qua essentia baptismi consistit, ea de causa aqua congelata baptismi inepta est, non autem vinum congelatum consecrationi. Et forte ob hanc causam Pius V. in Rubrica Missalis de defectibus Missæ §. in hyme statuit, si post consecrationem vinum congelatum fuerit, igne liquefieri, & absumi, manifestè supponens ob congelationem species vini consecrationi aptas non corrupti. Fatentur tamen ferè omnes doctores relati graue esse peccatum, si in vino congelato consecratio fiat, quia dubia est materia. At si prius fuerit congelatum, & postea liquefactum, non est improbabile licite consecrari, quamuis minus decenter, quia est verum vinum, & actuali potationi aptum, sed congelatio aliquot immutatum. Sic Suar. disp. 45. sect. 1. in fine. Agid. de Coninch. q. 74. art. 5. in fine.

9. Acetum esto ex vino fiat, nullatenus est materia consecrationis, quia in aliam naturam à vino est transmutatum, ideoque Pius V. Rubrica de defectibus in Missa occurrentibus, præcipit Sacerdoti reperenti tempore consumptionis in aceto consecrasse, vt vinum apponatur, & denuò conseruet. Et Gregor. XIII. imperatui deleri Glossam in cap. 2. de consecrat. dist. 2. affirmantem acetum esse consecrationis materiam. Quod si Hldor. lib. 8. etymolog. c. 3. & Innocent. III. lib. 4. de sacrific. Missæ c. 30. alique Doctores dixerint acetum esse materiam consecrationis, intelligendi sunt non de aceto perfecto, sed de vino acido, qui ad acetum pergit, eo tamen uti ad consecrationem extra necessitatem peccatum est, & quidem graue, si ita aceti naturæ proximum sit, vt merito dubitetur, an vini qualitates amiserit. Viald. de Eucharist. cap. 3. num. 4. Victoria eadem conclus. 59. Pitigian. distinct. 11. quest. 7. conclus. 6. Valq. 3. part. disput. 175. cap. 2. in difficult. Bonac. disp. 4. p. 2. num. 5. Agid. quest. 74. art. 5. n. 122. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 5. vers. aduerte secundò. Suar. disp. 45. sect. 1. vers. quarto.

10. Sapa Hispanæ arropi à materia consecrationis excluditur, quia in aliam naturam à vino creditur esse conuersum. Et idem est censendum de vino cocto, Hispanæ Aqua ardiante. Sic pluribus firmat Bonac. disp. 4. de Sacram. quest. 2. p. 2. n. 5.

Lora Hispanæ Aguapio, quod ex vuis iam expressis mixta aqua conseruetur, nullatenus est materia consecrationis, vt communiter fit, quia non est vinum, sed aqua temperata erit tamen materia, si in minima quantitate mixtio contingat. Illud certum est esse graue peccatum in ea consecrare. Sic sustinet Suar. 3. p. disp. 45. sect. 1. vers. Sic vero, Valq. disp. 175. cap. 1. num. 8. Bonac. disp. 4. q. 2. pun. 2. num. 7. & alij communiter.

P V N C T V M V.

De mixtione aquæ pro consecratione Calicis.

1. Obligatio est miscendi aquam vino ante consecrationem.
2. Non ex necessitate sacramenti, sed præcepti.
3. Ex præcepto diuino miscendam esse plures firmant.
4. Probabilius est ex solo Ecclesie præcepto.
5. Fit satis oppositis fundamentis.
6. In qua quantitate hæc mixtio faciendâ sit.
7. Tempore sacrificij, & ante oblationem est faciendâ.
8. Preponitur questio, an aqua, qua tempore consecrationis in vinum conuersa non est, in sanguinem Christi immediatè conuertatur, sicuti conuertitur vinum.
9. Affirmant plures, & quibus probent.
10. Contrarium vt probabilius defenditur.
11. Diluuntur opposita fundamenta.

1. **A**quam vino consecrando miscendam esse ex perpetua Ecclesie traditione docuit Florent. conc. in litteris vniuersis, & Trident. sess. 22. cap. 7. & pluribus exornat Valq. disp. 176. cap. 1. Bellarm. lib. 4. de Eucharist. cap. 10. & 11. Suar. disp. 45. sect. 2. Congruentia huius mixtionis triplex est, vt colligitur ex S. Thom. quest. 74. a. 6. Et Innocent. in cap. Cum Maribus de celebrat. missar. & Iulio Pontifice, cap. cum omne de consecrat. dist. 2. Sed præcipue ex Trident. sess. 22. cap. 7. Prima quod Christum Dominum ita fecisse credatur. Secunda quia è lacere eius aqua simul cum sanguine exierit in testimonium plenæ ablutionis nostrorum peccatorum per merita Christi, quod Sacramentum hæc mixtione recolitur. Tertia ad significandam vniuersitatem populi fidelis cum suo capite Christo

Christo, Etenim per aquam populus significatur iuxta illud Apoc. 17. aqua multa: populi multi.

2. Hanc aquam miscendam esse non ex necessitate Sacramenti, sed præcepti aperte denotat Florentin. Concilium affirmans materiam huius venerabilis sacramenti esse panem triticum, & vinum de vite. Si autem vinum necessario esse deberet aqua mixtum, sicuti debet esse oleum mixtum balsamo pro materia confirmationis, concilium assignans huius sacramenti materiam exprimeret esse vinum aqua mixtum, sicuti expressit in oleo pro materia confirmationis. Neque huic veritati obstat, quod Christus Dominus in vino aqua mixto consecraverit, inferamus necessarium aquam vino esse miscendam. Non enim omnia, quæ Christus Dominus in consecratione servavit, sunt de sacramenti necessitate. Alias solus panis azimus, & non fermentatus esset materia consecrationis, & vinum album, vel nigrum, siquidem vnum è duobus necessarium electum fuit. Sed illud est Sacramento necessarium. Quod ad veritatem formæ necessarium fuerit, quodque Christus Dominus pro Sacramento consuevit præcipere. Ut latius probat D. Thom. *quæst. 74. art. 7.* Quod vero Cyprian. *epist. 63. ad Cæcilium, alias lib. 2. epist. 3. post. medium dixerit*: In sanctificando calice offerri aqua sola non potest, quomodo nec vinum solum potest, intelligi debet quod non possit licite, & convenienter vnum sine alio offerri. Cum verò subdit: Calix Domini non est aqua sola, aut vinum solum, quomodo Corpus Christi non potest esse farina sola, aut aqua sola, nisi utrumque adunatum fuerit, non ita est accipiendum, ut sicut sola farina, aut sola aqua consecrari valide non possit, ita nec solum vinum consecrari possit, quia id falsum est, & contrarium ipsius Cypriano dicenti. Nam si vinum tantum quis offerat, sanguis Christi incipit esse sine nobis, id est sine eo quod significet unionem nostram cum Christo, sed est ita accipiendum, ut sicut farina sola, aut aqua sola non potest licite consecrari, sic nec solum vinum. Non enim comparatio est de valore actus, sed de licito illius usu.

3. Sed ex quo præcepto, an diuino, an Ecclesiastico tantum hæc mixtio faciendâ sit? Non est ita certum. Plures, grauesque doctores nec improbabiler affirmant ex præcepto Christi per Apostolos tradito hanc fieri mixtionem. Sic Alfonso de Castro *heresi 7. verbo Eucharistia Valent. disp. 6. quæst. 2. p. 1.* Henricus *lib. 8. cap. 12. num. 4.* & alij relati à Valsq. Azor. Suar. & alijs itam referendis. Fundamentum præcipuum sumitur ex aliquibus conciliis, & Patribus indicantibus hanc traditionem à Christo Domino emanasse. Nam Concilium Carthaginense *3. can. 24.* & Africanum, *can. 4.* dicunt, In sacramentis corporis, & sanguinis Domini nihil amplius offeratur, quam quod ipse Dominus tradidit, & hoc est panis, & vinum aqua mixtum. Sentiant ergo Christum Dominum tradidisse vinum esse aqua miscendum. Item concilium Aurelianense *4. cap. 4.* docens aquam esse vino miscendam subdit: Quia sacrificium iudicamus aliud offerri, quam in mandatis Iacratissimi Saluatoris instituit. Cyprian. *epist. 63. quæst. 3. lib. 2.* expressis verbis mixtionem aquæ appellat, tum Dominum præceptum, tum Dominicam traditionem. Neque his repugnat Trident. *sess. 22. c. 7.* & Florent. *in decreto de Armenis §. 3.* affirmans ex Ecclesiæ præcepto hanc mixtionem faciendam esse, quia id verum est, tamen etiam ex Christi præcepto faciendâ sit. Concilia enim præceptum Ecclesiasticum, utpote omnino certum declarant, à declaratione diuini utpote incerti abstinerunt.

4. Nihilominus verius existimo solum ex Ecclesiæ præcepto hanc mixtionem esse faciendam. Sic pluribus firmant Valsq. *disp. 177. cap. 2.* Suar. *disp. 45. sect. 2.* Egid. de Coninch. *quæst. 74. art. 7. n. 135.* Bonac. *disp. 4. quæst. 2. p. 4. n. 1. vers. dixi.* Moueoz ex Trident. & Florent. dicentibus, ex Ecclesiæ præcepto hanc mixtionem haberi, in quo satis indicantur non ex Christi institutione. Nam est Ecclesiæ præcipere possit obseruandum id ipsum, quod Christus præcepit, incongruè tamen iudicatur ab ea obligationem oriri, cum præcipua obligatio ex Christi præcepto nascatur.

5. Dicta verò concilij Carthaginense, Africani, & Aureliani facilem habent explanationem. Fateor inquam verissimum esse in sacrificio nihil aliud esse offerendum præter id quod Christus Dominus, tradidit, scilicet panem, & vinum aqua mixtum. Sed inde non inferat tradidisse aquam esse vino miscendam, sed nullum alium liquorem præter vinum aqua mixtum esse offerendum. Cyprianus vero, & alij Patres ideo hanc mixtionem appellant Dominicam præceptum, seu Dominicam traditionem, quia est traditio, & præceptum ob factum Christi impositum, & ad illius imitationem.

6. In qua autem quantitate sit aqua vino miscenda, certum est in minori quantitate misceri debere: aliâs mixtum æquæ aqua, ac vinum esset. Habetur expressè, *cap. perniciosus de celebrat. missar. & congruit ratio*, quia vino virtus, & maiestas Christi significatur, quæ necessariò superare debet fragilitatem populi aqua significatam, & forte ob hanc rationem, cum aqua miscetur, benedicitur, non item vinum, quia fragilis homo ex Christi virtute utpote potentiori robur

accipit, & ex vniõne cum Christo facitur. Concilium Tridentense, quod prouinciale fuit, neque approbatum, can. 19. permittit tertiam partem aquæ apponi: Fortè illo tempore, & in ea regione ob qualitatem vini potuit esse licitum: At Concilium Florent. in decreto illo *fideli §. 3.* expressè dicit modicissimam aquam esse miscendam. Tertia autem pars modicissima non est, ideoque Romanæ Ecclesiæ consuetudo, & praxis seruanda est, quæ octies, vel decies plus vini apponit, tamen ut aduertunt doctores communiter, non fit in hac parte scrupulosè agendum.

7. Hæc mixtio necessario faciendâ est tempore sacrificij ab ipso Sacerdote, vel de eius licentia, & facultate à Diacono, vel Subdiacono in missis solemnioribus. Quia sacrificanti præcipitur hæc mixtio, ut cæremonia quædam sacra ad sacrificium pertinet, tum ob vnitatem Christi, tum ob significationes, quas habet. Cui præcepto nullatenus faceret satis, si vinum aliâs mixtum offerret & tradit D. Thom. *q. 74. art. 8. ad 3. Egid. de Coninch. ibi num. 141.* Valsq. *disp. 177. c. 2. num. 18.* Bonac. *disp. 4. quæst. 2. punct. 4. num. 4. & 5.* Adde tenentem Sacerdotem non solum tempore sacrificij hanc mixtionem facere, sed ante oblationem, aliâs grauitè peccabit contra Ecclesiæ consuetudinem. Suar. *disp. 45. sect. 3.* Bonac. *num. 5.* Egid. *num. 142.* Quod si ex obliuione, aut negligentia mixtionem omiserit, & id aduertat Sacerdos ante factam consecrationem, debet necessariò eam facere, quia adhuc vrget præceptum miscendi aquam vino, & eandem significationem hæc mixtio habere poterit, sicuti si ante oblationem esset facta. At si facta consecratione Sacerdos aduertat aquam non esse vino mistam, nullatenus est miscenda, quia sanguini Christi nihil extraneum misceri debet, & præceptum solum erat de miscenda aqua vino, non item sanguini Christi. Suar. *dicta disp. 45. sect. 3. Egid. q. 74. art. 8. n. 142.* Bonac. *disp. 4. q. 2. par. 4. n. 5.*

8. Superest grauisissima quæstio, an aqua quæ vino miscetur in sanguinem Christi conuertatur? Et quidem si tempore consecrationis fuerit in substantiam vini transmutata, nemini potest esse dubium in sanguinem Christi conuerri. Quare controuersia solum est, an eo calij, quo in vinum transmutata non fuerit, permaneat in sua substantia, vel in sanguinem Christi conuertatur? Possè autem contingere tempore consecrationis aquam non esse in vinum conuersam constât, vel quia vinum ita debile est, ut eo breui tempore aquam transmutare non possit, vel quia Sacerdos immodicam quantitatem aquæ miscuit, esto vini quantitate minorem, vel quia ob defectus in missa occurrentes facta mixtione statim calicem consecrauit.

9. Plures graues doctores censent illam aquam, sicut & vinum immediatè in sanguinem Christi conuerri. Sic Cardin. Aiaz. *lib. 1. de Sacram. cap. 13.* Baron. *10. 12. anno 1188. Ep. an. 1192.* Tolet. *lib. 2. cap. 25. num. 4.* Scortia *de missa sacrific. lib. 4. cap. 1. num. 13.* Ianfenius *in concord. cap. 131.* Alexand. Pefan. *3. p. q. 74. art. 8. disp. 2.* Egid. de Coninch. *duob. v. num. 144.* Paul. Laymann. *lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. num. 9.* Moutentur prius grauisimorum Patrum autoritate asserunt aquam vino permixtam offerri, benedici, & consecrari, quod verum non esset, si necessariò in vinum esset prius conuertenda, quia tunc non aqua, sed vinum offerretur, benediceretur, & consecratur. Quod autem aquæ de aqua vino permixta, ac de vino Patres affirmant consecrari constât ex his, quæ referuntur, *cap. 1. Ep. 4. de consecra. dist. 2.* sed præcipue id tradidit Alger. *lib. 1. de Sacram. cap. 16.* cum enim inquit vinum pro Christo, aqua sacrificetur pro populo, & verumque vnus sanguis fiat. Et Paschal. *lib. 1. de Corpore Christi. cap. 11.* vbi ait: Propterea non inconuenienter etiam ob hostiadem aqua consecratur, non quod aqua permaneat, sed vertatur in sanguinem, ut significet, quod fides percipiat. Idem docet Damascen. *lib. 4. orthodoxæ fidei. cap. 14.* Neque vllus ex antiquis patribus docuit aquam necessariò in vinum conuertendam esse priusquam in sanguinem Christi, imo potius plures testantur hanc conuersionem esse impossibilem, ut satis colligitur ex his quæ tradit Innocent. III. *in cap. cum Martha de celebrat. Missar. §. quæsiuit.* Et docuit Iustin. Martyr. *apolog. 2. pro Christianis sub finem,* & alij Philofophi relati à Conimbrensi. *de generat. lib. 1. cap. 10. quæst. 1. art. 1.* sed absolute affirmarunt simul cum vino in sanguinem Christi conuerri, quod de conuersione propria, & immediata intelligendum est. Secundo quia Innocent. III. *in dicto cap. cum Martha de celebrat. Missar.* rogatus, an aqua, quæ vino miscetur in sanguinem Christi conuertatur. Huic opinioni fauere videtur quarens ex triplici opinione, quam ibi recenset secundam ut probabilior emigit, quæ est aquam cum vino transubstantiari, reiecta prima opinione de conuersione in humorem stigmaticum, & tertia asserente in propria specie manere accidentibus vini circumfusam, quod necessariò asserendum est sæpè contingere, si aqua in sanguinem Christi immediatè non conuertitur. Tertiò ponamus, ut est satis, verissimile, aquam, quam Christus Dominus vino consecrando miscuit, non esse tempore consecrationis in vinum conuertam,

conuerfam, cum illius mixtionem statim subsecuta fuerit consecratio. At si aqua in sanguinem Christi non conuertitur, sed in substantia aquae post consecrationem remanere debet, non est credendum Christum Dominum illam fore apposituram, neque Ecclesiam praecipituram Sacerdotibus apponendam. Ergo Quarto verba consecrationis totum illum potum, qui ex Ecclesiae instituto consecrandus apponitur, determinatè significat, ergo totum illum in sanguinem Christi conuertunt. Cum ergo ille potus non solum ex vino, sed ex aqua mixta vino coalescat, & sic consecrandus ex Ecclesiae instituto apponatur, necessariò totus ille potus in sanguinem Christi conuertitur. Quòd ex hac sententia nullum sequitur inconueniens. Nam esto Concilia saepe definiant panem, & vinum esse materiam consecrationis, non inde excludunt aquam vino mixtam. Aqua enim vino mixta vinum communiter nuncupatur. Neque inde fit duplicem esse materiam sanguinis, aliam necessariam, & aliam sufficientem. Nam aqua seorsim sumpta nunquam est materia sufficiens, quia necessariò expostulat, vt sit sufficiens esse vino permixtam, & cum illo consecrari. Neque duo ibi consecrantur, sed vnum, scilicet vinum aquaticum, seu compositum ex vino, & aqua, vt dixit Glossa in dicto cap. cum Martha verbo cum vino. Quocirca si quis vellet verbis consecrationis solum aquam qualitatibus vini persulam consecrare, nihil efficeret, quia aqua qualitatibus vini persula independentè à vino consecrari nullatenus potest. Sexto potest probari ab inconuenienti. Totus enim calix, qui consecrationi praeparatur, facta consecratione adorandus proponitur. Hoc autem nequit fieri eo casu, quo moraliter constat aquam in vinum conuersam non esse tempore consecrationis, siquidem aqua adoratione Latiae proponeretur adoranda. Ergo dicendum est aquam immediatè in sanguinem Christi conuerti, quando in tempore consecrationis in vinum conuersa non est. Item nequiret Sacerdos aliam secundam missam celebrare ob populì necessitatem, cum sibi moraliter constet non esse ieiunium.

10. Nihilominus etsi praedicta sententia sit satis probabilis praecipue ob primum fundamentum, probabiliorè reputo contrariam, nempe aquam in sanguinem Christi non conuerti, nisi quatenus fuerit in vinum conuersa, sic expressè docuit Glossa in dicto cap. cum Martha verbo cum vino, quatenus dicit. Non transeunt duo in sanguinem, sed vinum, quod aquam sibi incorporauit. Si autem substantia aquae immediatè in sanguinem Christi conuenteretur, duo, scilicet vinum, & aqua in sanguinem Christi transirent. Item tradidit Alexand. Bonauent. Ricard. Scotus, Paludan. Gab. Maior. Vi-guer. quos refert, & sequitur Valq. quest. 74. 3. p. art. 4. disp. 178. cap. 2. Consentit Azor. lib. 10. cap. 28. quest. 1. Filiuc. tract. 4. c. 3. quest. 10. Suar. disp. 45. sect. 4. Verf. nihilominus. Henric. lib. 8. c. 12. & in comment. lit. 1. Bonac. disp. 4. quest. 2. pun. 4. num. 7. testanturque esse communem, cui assentire videtur Innocent. III. in cap. cum Martha approbans secundam opinionem ibi relata, quae erat aquam cum vino transubstantiari, cum in vinum transeat mixta vino. Supponit ergo non transubstantiari eo casu, quo in vinum non transiret. Fundamentum praecipuum est, quia concil. Florent. in dicto decreto de Armenis, & Trident. sess. 23. cap. 1. & 4. can. 1. & Innocent. III. in cap. firmiter de summa Trinit. expressè asserunt huius consecrationis materiam esse solum vinum de vite. At si aqua mixta vino in sanguinem Christi immediatè conuenteretur, non solum vinum, sed aqua qualitatibus vini effecta esset materia. Non igitur est dicendum. Deinde Trident. sess. 13. can. 3. definit post consecrationem solas species panis, & vini remanere, at si aqua in sanguinem Christi conuenteretur, non tantum species vini, sed aquae remanebant, sub quibus sanguis Christi existeret. Ex quo videtur inferri, si huiusmodi species aquae ab speciebus vini separarentur, vt Philosophi testantur separari posse, sub illis Christus Dominus existeret, siquidem Concil. Trident. sess. 13. can. 3. definit sub singulis cuiuscunque speciei partibus separatione facta totum Christum contineri. At affirmare sub solis aquae speciebus contineri Christum (esto probabile reputet Argid. de Coninch. quest. 74. art. 8. sub. vnic. num. 191.) mihi difficilimum est, eo quod sola illae species continere possunt Christum, ex quarum substantia Christus confici potest: at ex sola substantia aquae nequit Christus in hoc sacramento Eucharistiae confici. Ergo sub solis aquae speciebus nequit constitui. Dices Trident. definire tantum sub singulis speciei partibus separatione facta Christum contineri, sub quibus consecrari potest, cum autem non possit consecrari in aqua à vino separata, sed in aqua mixta vino, nequit sub speciebus aquae separatis constitui. Sed contra. Nā Trident. definit separationem non admitti praesentiam corporis, & sanguinis, sed sub singulis speciei partibus separatis existerè, sub quibus non separatis Christus existeret: at si ante separationem sub speciebus aquae existeret, facta separationem sub illis existerè debet. Secundum fundamentum est, quia incertum est Christum Dominum aquam vino consecrando miscuisse, & incertius, sic miscendam praecipisse. Ergo nullo firmo fundamento affirmari potest aquam mixtam vino esse

materiam consecrationis quoad suam substantiam. Materia namque cuiuslibet sacramenti ex Christi institutione constare debet. Tertium sumitur ab inconuenienti, ideo contraria sententia affirmat aquam naturalem vino mixtam immediatè in sanguinem Christi conuerti, quia sic mixta communi vlti hominumque aestimatione est vinum. Sed eadem ratione dici posset aquam rosaceam mixtam vino esse materiam, siquidem sic mixta ob qualitates à vino acceptas vinum nuncupatur, totusque ille potus vinum esse dicitur. Quod autem sit aqua rosacea, vel naturalis per accidens est, cum aequè ex vtraque mixtura absolute vinum nuncupetur, & aequè vtraque per se indebita consecrationis materia sit.

11. Argumenta pro priori sententia adducta, etsi difficilem habeant solutionem, non tamen conuincunt. Ad primum respondeo aquam benedicti, offerri, & consecrari. Quia frequenter in vinum conuertitur, & sic conuersa consecratur, & ad hunc effectum vino miscetur. Quod si aliquando in vinum conuersa non fuerit, id est per accidens, & praeter Ecclesiae intentionem, & eo casu consecrari censenda est per denominationem à vino, cui est permixta, tamen si in ipsa non consecratur. Ad secundum constat ex probatione nostrae sententiae. Nunquam enim Innocent. III. definiuit, aquam vino permixtam, & quae tempore consecrationis in substantia aquae perferuerat, conuerti in sanguinem Christi, potius enim contrarium supponit, asserens aquam cum vino in sanguinem transmutari, eo quod in vinum transeat, tacitè denotans eo casu, quo in vinum non transiret, in sanguinem non transmutari. Ad tertium nego aquam à Christo Domino appositam in vinum non fuisse prius conuertam, quia modicissima fuit. Et ob hanc in vinum conuersionem praecipit Ecclesia modicissimam apponi, quod si aliquando aqua apposita in vinum conuersa non fuerit, id est per accidens est, & praeter Ecclesiae intentionem. Ad quartum concedo verba consecrationis significare totum illum potum, qui ab Ecclesia consecrandus apponitur, nego tamen significare aquam vino permixtam in substantia aquae perferuerantem, quia aqua sic sumpta non apponitur consecranda, sed apponitur consecranda in vinum conuersa. Ad quintum nego ex opposita sententia nullum sequi inconueniens, siquidem sequitur re ipsa duo consecrari, & duas esse materias, tamen vna sine alia esse non possit. Ad sextum concedo totum calicem proponi adorandum, quia creditur sub singulis partibus Christum contineri, quod si aliquando contigit aquam in sua substantia manere tempore consecrationis, id est per accidens, & quoad eam partem non proponitur calix adorandus, quia aqua nunquam fuit consecrationi praeparata, nec adorationi proposita, nisi media conuersione in vinum. Quod autem subiungitur de ieiunio facile solues, si dicas ieiunium non solui, quia Sacerdos reputare probabiliter potest aquam in vinum conuersam prius fuisse. Secundò quia simul cum sanguine Christi ex praescripto Ecclesiae sumitur, quam non est credendum voluisse ea sumptione ieiunium solui.

P V N C T U M VI.

Quae intentio in ministro, & quae praesentia, & quantitas in materia requiratur, vt consecratio valeat, licitaque sit.

1. Explicatur intentio requisita.
2. Deserens duas hostias, putans vnam tantum deferre, vtramque consecrat.
3. Quid de formalis pro communicantium usu? Subdistingtione respondetur.
4. Quid de gustis intra, vel extra calicem existentibus.
5. Debet materia consecranda esse praesens, & qualiter.
6. Quae quantitas requiratur.
7. Seruandus est Romanae Ecclesiae usus, vt licitè consecratio fiat.
8. Quid faciendum, cum dubium suboritur, an sit aliqua materia consecrata.

1. AD consecrationem primo requiritur, vt intentionem habeas saltem virtuales consecrandi, quia intentio ministri Sacramento necessaria est. Quae autem sit intentio virtualis constat ex dictis tract. 18. de Sacram. in genere. punct. 5. Insuper debes habere intentionem determinatam, hoc est circa materiam determinatam, quod pronome hoc, vel hic signare possis. Quia materia, & forma sacramenti operantur secundum ministri intentionem. Si igitur intentio determinata non est, effectum determinatum habere non possunt. Neque sufficit, si hanc determinationem in voluntatem Dei, vel alterius hominis refundas. Nam si est voluntas de futuro, ab ea pendebit sacramentum in suo esse. At hoc sacramentum nequaquam à futuro euentu pendere potest, quia eo tempore neque est forma illius, neque materia. Ergo. Si vero sit voluntas de praesenti, vel sique consecrare ex duplici hostia eam, quae